

будови бухгалтерського обліку. Відповідно до встановлених завдань змінюється пріоритетність об'єктів бухгалтерського обліку, відбувається трансформація елементів методу бухгалтерського обліку та принципів, які визначають напрями їх використання [1, с.50-56].

Сталий розвиток, положення якого є пріоритетними при управлінні економічними системами різних рівнів, формує систему управління функціонуванням суб'єктів господарювання різних галузей національної економіки, що обумовлює необхідність перегляду діючих підходів до системи управління підприємствами та її інформаційних підсистем, зокрема: планування, бухгалтерський облік, оподаткування, внутрішній контроль та економічний аналіз.

Зосередившись на мікроекономічному рівні, варто зазначити, що першоосновою забезпечення сталого розвитку окремого суб'єкта господарювання є налагоджена система бухгалтерського обліку та аналізу. Адже бухгалтерський облік виступає інформаційною моделлю взаємозв'язку підприємства з навколишнім середовищем, а економічний аналіз виступає засобом визначення причинно-наслідкових зв'язків стану такої взаємодії.

Інформаційні джерела:

1. Измайлов Я.О., Сторова І.Г., Свірко С.В., Легенчук С.Ф. Облік та оподаткування в умовах інвестиційно-інноваційного розвитку, цифровізації та глобалізації економічних відносин. Монографія. Київ: Вадекс, 2021. 408 с.

УДК 65.011.01.330.34:005.7

І.Я. Іпполітова, канд. екон. наук, доц. (*ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Харків*)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА ШЛЯХОМ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ЙОГО КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

В широкому значенні, розвиток трактують як процес зміни якості, його пов'язують із кількісним зростанням і постійними змінами, які характеризують суспільний поступ, ним визначають способи зміни суспільних відносин. Тому важливо розуміти, в якому напрямку необхідно рухатись, які критерії для цього виділяти, які передумови необхідні для досягнення цілей розвитку та як можна вплинути на цей процес. Розглядаючи питання розвитку, будь-яке підприємство прагне забезпечити постійне та динамічне зростання чи

удосконалення своєї діяльності на ринку. В загальному розумінні термін «сталий розвиток» означає стале, постійне зростання. Крім того, з англійської мови переклад буде наступний: sustainable – підтримуваний, development – розвиток, створення, формування, вдосконалення зростання і т.д. Але у даному контексті цей переклад може мати й дещо інше значення. Сталий розвиток – це розвиток «триваючий», «самодостатній», тобто такий, який не суперечить подальшому існуванню і розвитку його в попередньому напрямі. На думку Л. Г. Мельника є деяка суперечність та аналогічність вітчизняного варіанту перекладу терміну «sustainable development». «Сталість» передбачає рівновагу, а «розвиток» можливий тільки за умови постійного виходу системи із рівноважного стану [1, с. 42].

Але, крім того, категорія стійкості за своєю сутністю включає в себе не лише поняття стабільності, а також комплекс умов, факторів й заходів регулюючого впливу, які забезпечують за рахунок економічної рівноваги стабільність кінцевих показників розвитку системи. Враховуючи це, можна сказати, що під категорією «стійкість» слід розуміти виконання системи функцій в умовах зміни внутрішніх параметрів та дестабілізуючих впливів зовнішнього середовища.

Данилишин Б. Г. розуміє під сталим розвитком систему суспільного виробництва, за якої досягається оптимальне співвідношення між економічним розвитком, нормалізацією якісного стану природного середовища, ростом матеріальних і духовних потреб населення та розглядає сталий розвиток як здатність системи витримувати зміни, створені зовнішніми і внутрішніми впливами в економічних та екологічних підсистемах, а також здатність збереження визначеної динамічної рівноваги [2].

Степаненко Т. О. визначає, що складовими частинами сталого розвитку є [3]:

- економічний розвиток: нарощування економічних індикаторів (впровадження інновацій, фінансові ресурси і механізми, темпи приросту виробництва, рівень конкурентоспроможності, капіталовкладення, управління ризиками);

- соціальний прогрес: компетентнісний рівень персоналу, рівень заробітної платні порівняно з ринковим, дотримання прав людини, інвестування в некомерційні організації;

- екологічна безпека: впровадження бережливих технологій, управління життєвим циклом продукту, зменшення шкідливих викидів, відтворення природних ресурсів.

Так як, всі ці складові сталого розвитку впливають на формування конкурентних переваг підприємства, то можна

стверджувати, що такі переваги базуються на наявних у підприємства ключових компетенцій, які формують його компетентність.

Компетентність базується на декількох ключових компетенціях підприємства, її можна визначити як взаємопов'язану групу або скупчення активів, знань та навичок підприємства; компетентність є набагато більшим, ніж просто організаційні «сили» або «слабкості».

Термін «компетентність підприємства» є дворівневим – це досвід, знання та навички в окремій сфері та здатність підприємства виконувати свої функції для задоволення вимог споживачів. Отже, доцільно навести таке значення компетентності підприємства – це стратегічний ресурс, який поєднує у собі інтелектуальний капітал, організаційні, управлінські здібності та неповторну технологію, що дозволяють створювати конкурентні переваги підприємства та підтримувати його унікальність у зовнішніх конкурентних умовах. Розгляд компетентностей як джерела формування конкурентних переваг та об'єкта стратегічного управління підприємством зумовлює необхідність використання поняття «стратегічна компетентність», яка є компетентністю найвищого порядку, яка виникає в результаті взаємодії інших компетенцій та представляє собою унікальну сукупність знань, спроможностей та ресурсів, які втілюються у створенні нових продуктів та стають джерелом конкурентних переваг.

Під ключовою компетенцією розуміється унікальна властивість, якою володіє або може мати компанія і яке дозволяє компанії бути краще за інших (підхід Прахалада і Хемела) [4]. В основі концепції ключових компетенцій лежить наступна ідея: найважливішими складовими, що визначають стійкість конкурентної переваги компанії, є її унікальні матеріальні і нематеріальні активи.

До числа ключових компетенцій також належать: колективне навчання, що проводиться в компанії; вміння об'єднувати численні навички, вміння і технології; вміння об'єднувати ресурси і знання таким чином, щоб надавати споживачам кращі товари та послуги; все, що відрізняє компанію від інших і робить її конкурентоспроможною; основа компанії, ті «цеглинки», з яких компанія складається в єдине ціле. Ключові компетенції мають певні особливості:

- компетенція ширше технології або однієї складової ключовий характеристики;

- компетенції зрідка спираються на досвід або діяльність одного напрямку (частіше виникають як результат синергізму);

- формування та вдосконалення компетенцій – завдання вищого керівництва.

Для перетворення ключових компетенцій в переваги необхідно:

вкласти в їх створення, формування або розвиток більше, ніж конкуренти;

компетенції повинні бути достатньо широкими і гнучкими;

ключова компетенція забезпечує конкурентну перевагу лише в тому випадку, якщо є унікальною в порівнянні з аналогічною компетенцією конкурентів, тобто бути інноваційною.

Таким чином, забезпечення сталого розвитку підприємства знаходить своє відображення в ідентифікації ключових компетенцій підприємства для досягнення комплексу цілей: соціальних, економічних технічних і екологічних, що дозволить сформувати підприємству довгострокові конкурентні переваги.

Інформаційні джерела:

1. Мельник Л.Г. Поняття про сталий розвиток. Суми : Університетська книга. 2007. 442 с.

2. Данилишин Б. М. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка : навч. Посібник. Ніжин : ТОВ «Видавництво»Аспект- Поліграф», 2007. 688 с.

3. Степаненко Т. О. Теоретичні та методичні засади сталого розвитку підприємства. *Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського*, 2020. Том 31 (70). № 6. С. 136-141.

4. Прахалад С. К. Ключевая компетенция корпорации. *Вестник СПбГУ*. 2008. № 24. С.3 – 41.

УДК 658.338

Н.Б. Кашена, д-р екон. наук, проф. (ДБТУ, Харків)

О.О. Горошанська, канд. екон. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ СЕРВІС УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ: ЦИФРОВА ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА БЕЗПЕКА ДАНИХ

Попри воєнний стан основними векторами розвитку вітчизняного бізнесу є ті, що мають конкурентні переваги та забезпечують ефективне використання наявних ресурсів, посилення економічної безпеки і конкурентоспроможності, мінімізують можливі ризики. Їх реалізація потребує гнучкості у розробці відповідних стратегій розвитку, і актуалізує формування якісного інформаційного сервісу управління.

Практичне розв'язання питань інформаційного супроводу управлінських рішень є складною багатоаспектною проблемою [1], що потребує розбудови системи інформаційного сервісу у структурі управління бізнесом [2]. Основний концепт її формування –